

Tjänsteskrivelse

Datum

2024-05-22

Vår referens

Ulrika Lagergren
Utvecklingssamordnare
ulrika.lagergren@malmo.se

Remiss Finansdepartementet - En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22) STK-2024-712

Sammanfattning

Malmö stad har mottagit remiss från Finansdepartementet angående den nationella förvaltningen av EU-medel. Syftet med utredningen är att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medlen. Utredningen lämnar förslag inom två områden. Den första delen handlar om en organisatorisk struktur och ansvarsfördelning som möjliggör en mer ändamålsenlig, effektiv och rättssäker förvaltning av EU-medel. Den andra delen handlar om skyldigheten för berörda myndigheter att anmäla misstänkt brottslighet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Finansdepartementet.

Beslutsunderlag

- En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)
- Inbjudan till remisskonferens om utredningen En ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medel
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 240527 Remiss Finansdepartementet - En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)
- Förslag till yttrande KSAU 240527 Remiss Finansdepartementet - En ny organisation för förvaltning av EU-medel (SOU 2024:22)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-05-27

Kommunstyrelsen 2024-06-05

Beslutet skickas till

Finansdepartementet
Stadskontorets handläggare

Ärendet

Malmö stad har mottagit remiss från Finansdepartementet angående den nationella förvaltningen av EU-medel. Syftet med utredningen är att säkerställa en ändamålsenlig och effektiv hantering av EU-medlen. Utredningen lämnar förslag inom två områden. Den första delen handlar om en organisatorisk struktur och ansvarsfördelning som möjliggör en mer ändamålsenlig, effektiv och rättssäker förvaltning av EU-medel. Den andra delen handlar om skyldigheten för berörda myndigheter att anmäla misstänkt brottslighet.

Utredningen fokuserar på EU-medel som hanteras genom så kallad delad förvaltning, det vill säga gemensamt av Europeiska kommissionen och Sverige. Det innebär att utredningen omfattar förslag och bedömningar rörande hanteringen av Europeiska garantifonden för jordbruket, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden, Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet, Fonden för en rättvis omställning samt Instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik

Stadskontorets förslag till svar på remissen tar fokus på sammanhållningsfonderna.

Strukturfondspartnerskapet

För att säkerställa det regionala inflytandet över de pengar som kommer från EU genom regionalfonden och socialfonden så har det i Sverige bildats så kallade strukturfondspartnerskap. Skåne och Blekinge bildar tillsammans ett av åtta strukturfondspartnerskap i Sverige.

Strukturfondspartnerskapet för Skåne och Blekinge består av 23 ledamöter som representerar kommun och landsting/region, företrädare för arbetsmarknadens organisationer, berörda intresseorganisationer, föreningar och företrädare för de myndigheter som regeringen bestämmer. Regeringen utser ordförande för strukturfondspartnerskapet

Strukturfondspartnerskapets huvudsakliga uppgift är att yttra sig över vilka ansökningar som ska prioriteras bland de ansökningar som kommit in och godkänts av förvaltande myndigheter Svenska ESF-rådet för Europeiska Socialfonden och Tillväxtverket för Europeiska regionala utvecklingsfonden.

Partnerskapsprincipen är en av grundpelarna när det kommer till styrningen av sammanhållningsfonderna. Det är obligatoriskt för varje program inom

sammanhållningsfonderna att organisera partnerskap för att se till att alla parter är involverade i alla steg.

Utredningen

Utredningen tar utgångspunkt i systemperspektivet vilket betyder att man inte primärt har varit intresserade av hur enskilda myndigheter kan optimera sina verksamheter utan snarare av hur de tillsammans bidrar till måluppfyllelse för systemet som helhet.

I dag är hanteringen av EU-medel med delad förvaltning huvudsakligen organiserad utifrån en logik om sakområdesansvar. Att utgå från sakområdesansvaret har fördelen att EU-medlen som kommer Sverige till del kan göra nytta tillsammans med nationella medel i syfte att uppnå politiska mål. Ett alternativt sätt att organisera hanteringen av EU-medel är att i stället utgå från processkunskap, det vill säga kunskapen om hur de gemensamma regelverken för EU-medel ska tillämpas. En ansvarsfördelning utifrån processkunskap kan ha fördelar såsom korrekt medelshantering, utbetalningar i tid och minskad risk för fel. De olika EU-fonderna som Sverige tar emot medel från har olika politiska mål och delvis olika regelverk. Det innebär att avvägningen mellan en ansvarsfördelning utifrån sakområde respektive processkunskap kräver eftertanke. Organisationen kan inte enbart baseras på vare sig sakkunskap eller EU-medel som gemensam nämnare. Det behöver utöver gemensamma regelverk också finnas kopplingar mellan verksamheternas processer, perspektiv, politiska mål och uppdrag. Det är när alla delar kombineras som det finns förutsättningar för skalfördelar och synergier. Utifrån den kartläggning av dagens förvaltning som utredningen genomfört står det klart att det finns såväl fondövergripande som fond- och myndighetsspecifika utmaningar och problem med dagens förvaltning av EU-medel. Samtidigt finns det områden som i stort fungerar väl, men där det kan finnas samordningsfördelar. Utredningens förslag syftar till att komma till rätta med utmaningarna samtidigt som vi vill kunna dra nytta av möjliga synergier och skapa en förvaltningsstruktur som bygger på principer som ska vara hållbara över tid. Erfarenheter från andra medlemstater stärker utredningens slutsatser.

Förslag om förvaltningen av sammanhållningsfonderna

Utredningen föreslår att ansvaret för hanteringen av Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+ och Fonden för en rättvis omställning samlas hos Tillväxtverket.

Vidare föreslås att dagens regionala strukturfondspartnerskap ska ersättas med ett system med mer strategiskt orienterade partnerskap med fokus på utlysningsskedet. Fonden för en rättvis omställning föreslås att även omfattas av partnerskapen.

Utredningen gör bedömningen att antalet regionala program med finansiering från Europeiska regionala utvecklingsfonden bör minska under kommande programperiod.

Utredningens bedömning är att ett program med regionala indikativa budgetramar vore mer effektivt och ändamålsenligt än dagens programstruktur.

Uppdraget om anmälningsskyldighet vid misstänkt brottslighet

Vid misstänkt brottslighet med EU-medel föreslår utredningen att det, genom en ny lag om ett effektivt skydd för vissa EU-medel, införs en lagstadgad anmälningsskyldighet för förvaltande myndigheter. Utredningen föreslår att regeringen utser SEFI-rådets ledamöter (Rådet för skydd av EU:s finansiella intressen). Ledamöterna ska ha en ledande befattning vid respektive medlemsmyndighet

Stadskontorets bedömning

Stadskontoret menar att regionerna har ett lagstadgat uppdrag att ansvara för regional utveckling. För Malmö stad betyder det att utöver det regionala perspektivet så beaktas även de urbana frågorna i Skånes utvecklingsstrategi. Det är viktigt att urbana frågor får gehör även i fortsättningen.

Stadskontoret anser att rådande system med flera förvaltande myndigheter fungerar väl men avvisar inte betänkandets förslag om att sammanhållningspolitikens fonder samlas under en förvaltande myndighet.

Stadskontoret ser ett stort problem med att kombinera fonderna i projekt, det vill säga finansiering från både europeiska socialfonden och regionalfonden. Stadskontoret ställer sig tveksam till att den möjligheten skulle förbättras med en förvaltande myndighet. Samtidigt är just möjligheten att kombinera fonderna något som Europeiska kommissionen själva förespråkar.

Om Tillväxtverket blir samlade förvaltande myndighet för både regionalfonden och socialfonden är det av yttersta vikt att kompetensen breddas för att möta och förstå regionala och lokala behov. Myndigheten behöver då djupgående kunskap om Sveriges samlade och individuella regionala utvecklingsstrategier. Stadskontoret menar vidare att de åtta regionala programmen fungerar väl och inte bör minska i antal som föreslås i utredningen. Stadskontoret menar att strukturen med partnerskapen fungerar väl och ligger i linje med EU-kommissionens krav om flernivåstyre för samtliga program. Innan man slår samman två myndigheter i det här fallet, bör man också kunna förklara och förankra hur partnerskapsprincipen ska kunna säkerställas.

Stadskontoret anser det angeläget att komma till rätta med brottslighet med EU-medel och har därför inga synpunkter på lagförslaget.

Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att godkänna förslag till yttrande samt skicka yttrandet till Finansdepartementet.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör